

VĚTŠINA OBČANŮ PODPORUJE SNÍŽENÍ ROZDÍLŮ V PŘÍJMECH

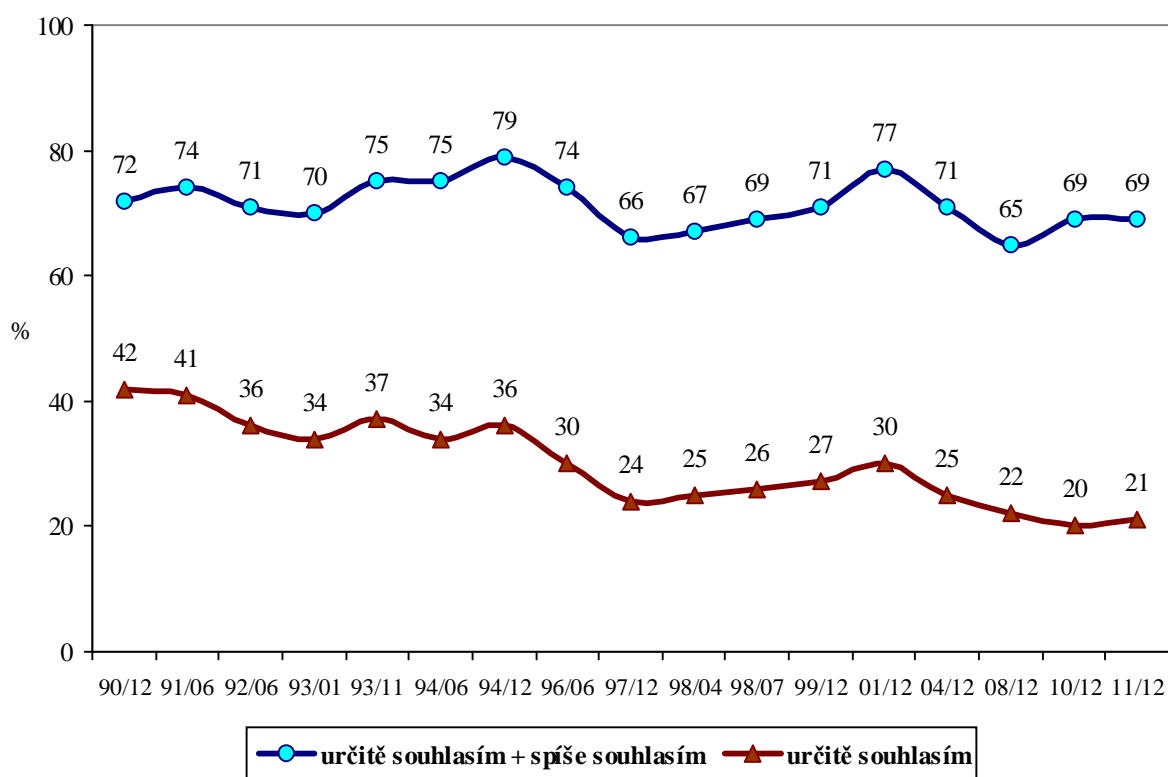
Řadu let výzkumy STEM ukazují, že téměř všichni naši občané pozorují narůstající rozdíly mezi lidmi. Zároveň však dvoutřetinová většina lidí (69 %) považuje za správné, aby skutečně schopní lidé měli mnoho peněz. Z druhé strany narůstá podíl lidí, podle nichž by se rozdíly v příjmech měly zmenšit. Dvě třetiny naší veřejnosti požadují, aby vláda pomocí vyšších daní přerozdělovala příjmy těch, kteří jsou na tom dobře, ve prospěch těch, kteří na tom dobře nejsou. V porovnání s rokem 2010 se tyto názory nemění.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 1.–9. 12. 2011. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1227 respondentů.

Ke společnosti v období transformace patří zvětšování sociálních nerovností. Již v polovině 90. let česká veřejnost naprosto jednoznačně konstatovala, že rozdíly mezi lidmi v naší společnosti se zvětšují a dnes je tento názor zcela všeobecný.

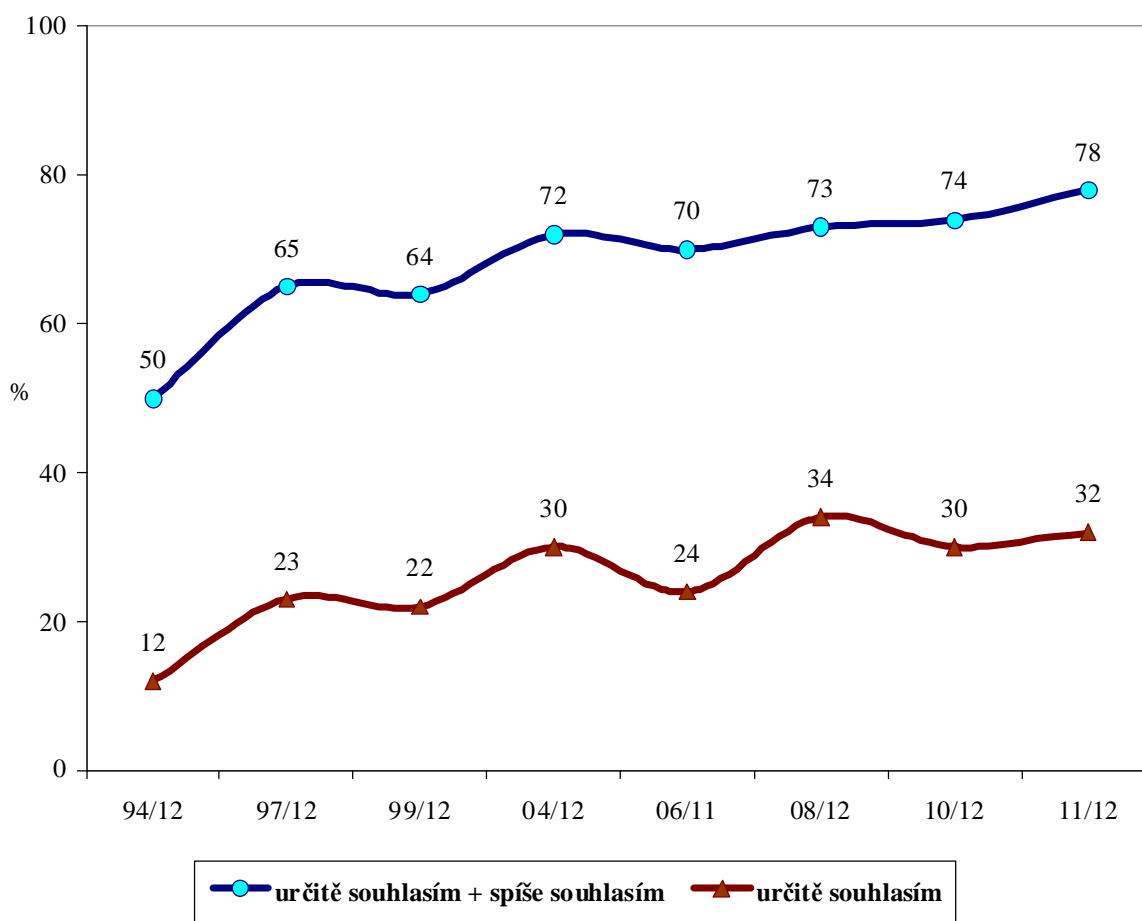
Na druhé straně však většina české veřejnosti považuje za správné, aby skutečně schopní lidé měli mnoho peněz. Tento názor je v dlouhodobé časové řadě STEM (od roku 1990) poměrně stabilní, mění se však jeho intenzita, podíl odpovědí „určitě souhlasím“ se snižuje ve prospěch odpovědí „spíše souhlasím“. Aktuální výzkum nepřinesl v této otázce žádnou změnu.

„Je správné, aby skutečně schopní lidé měli mnoho peněz, třeba i miliony.“ (v %)

Jedním z ukazatelů sociálních nerovností je rozdílnost příjmů. Více než třičtvrtinová většina respondentů se shoduje v názoru, že rozdíly v příjmech lidí by se měly zmenšit. Od první poloviny 90. let tento názor v populaci postupně posiloval, od poloviny minulé dekády byl již poměrně stabilní. V aktuálním průzkumu došlo opět k mírnému posílení požadavku na zmenšení rozdílu v příjmech.

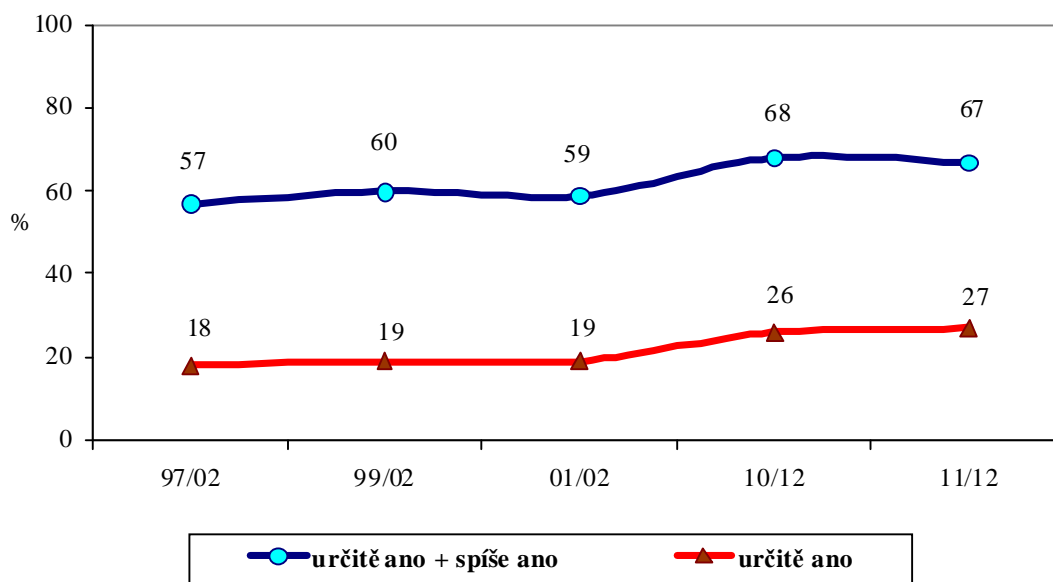
„Rozdíly v příjmech by se měly zmenšit.“ (v %)

Pramen: STEM, Trendy 1994-2011

Představy veřejnosti o tom, jak zmenšení příjmových rozdílů zajistit, nejsou zcela jednoznačné. Obecně platí, že ve chvíli, kdy je navrhováno, aby redistribuce, dotace či jiný státní finanční příspěvek měly být hrazeny z peněz daňových poplatníků, ztrácí tato opatření část svých příznivců. Podle většiny českých občanů je však spravedlivé, aby lidé s vyššími daněmi platili vyšší sazbu daně, než lidé s příjmy nižšími. Dvoutřetinová většina populace tedy navrhuje, aby vláda pomocí vyšších daní přerozdělovala příjmy „bohatých“ ve prospěch těch, kteří na tom nejsou ekonomicky dobře. V porovnání s rokem 1997 tento názor v českém veřejném mínění posílil.

„Měla by podle Vašeho názoru vláda pomocí vyšších daní přerozdělovat příjmy těch, kteří jsou na tom dobře, ve prospěch těch, kteří na tom dobře nejsou?“ (v %)

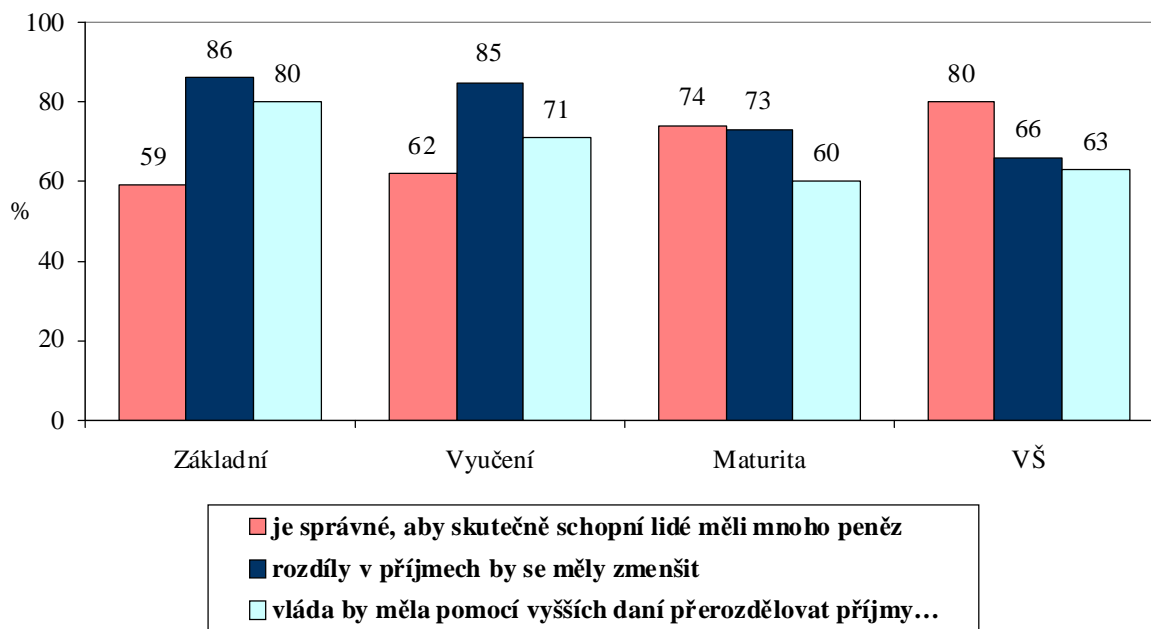

Pramen: STEM, Trendy 1997-2011

Názory na sociální a příjmové rozdíly v české společnosti jsou významně podmíněny vzděláním, majetkovým zajištěním a politickou orientací respondenta. Lidé se středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním, lidé dobře finančně zajištění, stoupenci pravice a příznivci ODS a TOP 09 častěji považují rozdíly ve společnosti za jev, který je její běžnou součástí, a nepodporují „umělá“ opatření na nivelizaci těchto rozdílů.

Názory na rozdíly ve společnosti

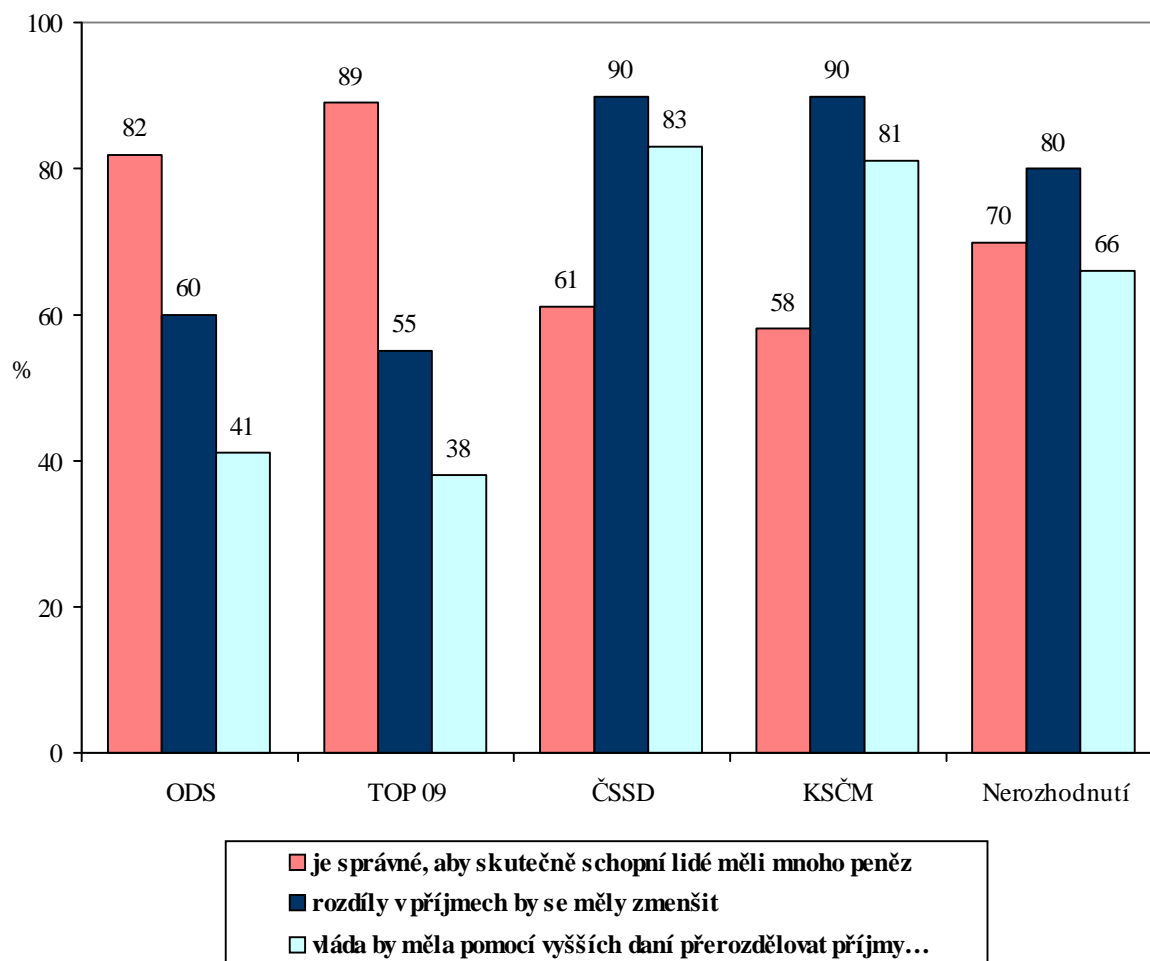
Podle vzdělání (podíly souhlasných odpovědí v %)

Pramen: STEM, Trendy 12/2011, 1227 respondentů starších 18 let

Názory na rozdíly ve společnosti

Podle stranických preferencí (podíly souhlasných odpovědí v %)

Pramen: STEM, Trendy 12/2011, 1227 respondentů starších 18 let